

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
ששון ששי גואטה
יצחק קרויזר
אלון שוסטר
רם בן ברק

פ/25/5804

הצעת חוק תכנון משק החלב (תיקון – קביעת מחירים וחישוב עלויות ייצור חלב), התשפ"ה–2025

1. תיקון סעיף 44 בחוק תכנון משק החלב, התשע"א–2011¹, בסעיף 44 –
(1) בסעיף קטן (א), במקום "עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025)" יבוא "עד יום ט"ז בטבת התתי"א (31 בדצמבר 2050)";
(2) בסעיף קטן (ב)(3), בפסקת משנה (ב), במקום "עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025)" יבוא "עד יום ט"ז בטבת התתי"א (31 בדצמבר 2050)";
2. תחילה של חוק זה ביום י"ב בטבת התשפ"ו (1 לינואר 2026).

דבר ה ס ב ר

בסעיף 44 לחוק תכנון משק החלב, התשע"א–2011 (להלן – החוק), נקבעה הוראת מעבר לפיה עד יום ז' בתשרי התש"ף (6 באוקטובר 2019), המחירים המזעריים שעל מחלבה לשלם ליצרן בעד חלב בקר במכסה (להלן – מחיר המטרה) יקבעו בתקנות שיתקינו שר החקלאות וביטחון המזון ושר האוצר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, ולא לפי המנגנון הקבוע בסעיף 13 לחוק, שהוא לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו–1996.

המועד האמור הוארך מספר פעמים – בתיקון מספר 3 לחוק משנת 2020, לאחר מכן בתיקון מספר 4 לחוק משנת 2021 ופעם נוספת בתיקון מספר 5 לחוק משנת 2023 – כאשר היום המועד הקבוע בהוראת המעבר הוא י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025).

הצעת חוק נועדה לשם הפחתת מחיר המטרה והורדת יוקר המחיה. ענף החלב הוא ענף מרכזי וחשוב בכלכלת ישראל, בחקלאות ובהתיישבות. היות ומוצרי החלב הם מרכיב בסיסי ומשמעותי בסל המזון של האוכלוסייה וחלק ניכר ממוצרי החלב הם בעלי סחירות נמוכה בשוק הבין-לאומי, קיימת חשיבות רבה

¹ ס"ח התשע"א, עמ' 762.

בייצור המקומי לצורך אספקה סדירה של מוצרי חלב באופן רציף וכחלק מרכזי בשמירה על ביטחון המזון.

ענף החלב משמעותי גם בתרומתו לצביון הכפרי ולפיזור האוכלוסייה. הריכוזים הגאוגרפיים של ייצור החלב בישראל הם בעיקר באזורי עדיפות לאומית לרבות פריפריה ואזורים סמוכים לגבולות המדינה, ובכך ענף החלב תורם כיום גם לביטחון המדינה. מאפייני הענף הם כאלו המחייבים תכנון לטווח ארוך, שכן העיסוק בייצור חלב כרוך בהשקעות גדולות אשר לא ניתן להסב אותן לפעילויות אחרות, לכן יש להבטיח יציבות בהיקפי הייצור וברווחיות.

בשנים האחרונות נבחן ענף החלב באתגרים שונים, כמו מגפת הקורונה ואירועים ביטחוניים שונים, כאשר בראשם המשך הייצור השוטף והאספקה של חלב ומוצריו במלחמת חרבות ברזל. בכל התקופות הללו הצליח הענף להתגבר על הקשיים ולייצר את היקפי החלב הנדרשים לאוכלוסייה ובמקרים מסוימים הרפת שמרה על ההתיישבות והייתה עוגן שריתק תושבים למשקם.

ענף החלב מתוכנן הן בהיבט מכסות החלב והן בהיבט המחיר המובטח המבוסס על עלויות הייצור. המנגנון הנוכחי של חישוב מחיר המטרה קיים כבר עשרות שנים ולאורך השנים בוצעו בו ההתאמות הנדרשות.

לפיכך, מוצע לקבוע כי תוקפה של הוראת המעבר יוארך ב-25 שנים נוספות, עד ליום ט"ז בטבת התתי"א (31 בדצמבר 2050), על מנת להבטיח את הוודאות הנדרשת בענף זה. אופן קביעת מחיר המטרה יוארך בתקופה משמעותית של 25 שנים, בה מחיר המטרה ימשיך להיקבע בהתאם למנגנון הקיים היום וקבוע בתקנות תכנון משק החלב (מנגנון לעדכון מחירים מזעריים של ליטר חלב), התשע"ב–2012, בשינויים המחויבים.

בנוסף, מוצע להאריך עד ליום ט"ז בטבת התתי"א (31 בדצמבר 2050) את ההסדר הקבוע כיום בסעיף 44(ב)(3)(ב), לפיו במהלך תקופת הוראת המעבר, שר האוצר ושר החקלאות וביטחון המזון רשאים, באישור וועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות השונות מנוהל ההתחשבנות שמפרסם משרד החקלאות וביטחון המזון, באופן שיאפשר חישוב עלויות של ייצור חלב לפי עלויות הייצור השנתיות ברפתות בהן מיוצרות מכסות בהיקף של 800 אלף ליטר או יותר.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ד באייר התשפ"ה (12.05.2025)